

Profesorowie partyzanci

Byli żołnierzami AK, walczyli w Powstaniu Warszawskim, po wojnie tworzyli wyższe uczelnie we Wrocławiu. W Internecie można znaleźć sporo nawiązań do partyzanckich wątków w biografjach wybitnych naukowców.

Powojenne losy AK-owców przeważnie kojarzą nam się z represjami i ograniczonymi możliwościami awansu. Jakby na potwierdzenie tej tezy w ostatnich latach przez polskie media przetoczyła się fala artykułów, których bohaterem był Jacek Karpiński – informatyk i wynalazca, okrzyknięty „polskim Billem Gatesem”, podczas wojny żołnierz batalionu „Zośka”, powstaniec warszawski. W latach 50. i 60. konstruował pionierskie komputery, jednak realia PRL nie pozwoliły mu na zrobienie kariery. Rozgoryczony osiadł w latach 70. na wsi i zajął się hodowlą świń. Zmarł w 2010 r. we Wrocławiu, gdzie mieszkał pod koniec życia¹.

Nie umniejszając biografii Jacka Karpińskiego (i zapewne niejednej podobnej), warto zwrócić uwagę na to, że nie wszyscy żołnierze podziemia z czasów II wojny światowej lądowali na marginesie życia w czasach PRL. Świadczy o tym lektura biografów wielu wrocławskich naukowców, które można znaleźć na stronach internetowych ich macierzystych uczelni, bądź np. w Wikipedii.

¹ Por. wywiad z Jackiem Karpińskim, przeprowadzony w 2007 r. przez portal crn.pl: <http://www.crn.pl/artykuly/archiwum/2007/5/martwie-sie-tylko-wtedy-jesli-moge-cos-zmienic?searchterm=Karpi%C5%84ski>. Także m.in. hasło w Wikipedii: http://pl.wikipedia.org/wiki/Jacek_Karpi%C5%84ski oraz tekst w serwisie Manageria: <http://manageria.gazeta.pl/manageria/1,85811,5061578.html> (wszystkie linki przytaczane w niniejszym artykule były aktywne 19.12.2010).

Niniejszy tekst nie jest ani kompletnym zestawieniem takich życiorysów, ani ich analizą. Należy go traktować jako wstępny, luźny przewodnik po tropach, na jakie może natknąć się w internecie każdy, kto postanowi dowiedzieć się czegoś o dziejach wrocławskiej nauki za pośrednictwem tak popularnych dzisiaj narzędzi poznania, jak Google, Wikipedia i oficjalne strony dużych instytucji².

Wielu późniejszych wrocławskich naukowców spędziło wojnę jako więźniowie oflagów, współorganizatorzy tajnego nauczania³ czy pracownicy instytucji kontrolowanych przez okupantów. Słynny matematyk Hugo Steinhaus po 1939 r. wpięty był pracownikiem Akademii Nauk w Kijowie, potem się ukrywał, a następnie „pod zmienionym

² To zaś oznacza m.in., że nie zajmuję się weryfikacją prawdziwości informacji znalezionych tą drogą. Zainteresowani pogłębieniem tematu mogą rozpocząć dalszą kwerendę chociażby od lektury publikacji podawanych jako źródła haseł w Wikipedii, np. od zbioru reportaży o ludziach wrocławskiej nauki pt. *Taki zwyczajny*, autorstwa nieżyjącej już dziennikarki Wandy Dybalskiej.

³ Np. Stanisław Kulczyński, w latach 30. rektor Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, po wojnie główny twórca nauki polskiej we Wrocławiu, pierwszy rektor Uniwersytetu Wrocławskiego i Politechniki Wrocławskiej: http://pl.wikipedia.org/wiki/Stanis%C5%82aw_Kulczy%C5%84ski; Władysław Czaplinski, historyk: http://pl.wikipedia.org/wiki/W%C5%82adys%C5%82aw_Czapli%C5%84ski_%28historyk%29.

nazwiskiem uczestniczył w tajnym nauczaniu⁴. Niektórzy przetrwali ten trudny czas za granicą⁵.

Przykładem mocnego zaangażowania w konspiracyjną działalność edukacyjną są losy Stanisława Kopystyńskiego, współtwórcy Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych we Wrocławiu i miejscowego liceum plastycznego (szkoła ta nosi jego imię). „Pod koniec sierpnia 1939 roku Kopystyński został powołany do wojska i mianowany Komendantem Obrony Przeciwlotniczej miasta Jarosławia (podczas operacji wojennych zestrzelił na tzw. Szańcach hitlerowski samolot). W latach 1940–1944 wspólnie z innymi pedagogami stworzył podziemną sieć oświatową, przejmując kierownictwo nad tajnym nauczaniem w regionie jarosławskim. Jemu też bezpośrednio podlegał

obszar na wschód od Sanu. (...) Okres wojny wiązał się dla Kopystyńskich także z rodzinną tragedią. W 1941 roku z rąk hitlerowców zginął najstarszy syn artysty – Lesław⁶.

Powojennych wrocławskich profesorów odnajdujemy wśród żołnierzy AK.

Bogusława Jeżowska-Trzebiatowska miała konspiracyjny pseudonim „Ren”. Pracowała w chemicznej fabryce „Galikol” we Lwowie, gdzie „ze stężonego kwasu siarkowego i amoniaku produkowała dla AK bomby dymne i parzące⁷”. Jej mąż Włodzimierz Trzebiatowski był w tym czasie „nauczycielem chemii w średniej chemicznej szkole zawodowej i brał czynny udział w tajnym nauczaniu na poziomie uniwersyteckim⁸”.

⁴ http://pl.wikipedia.org/wiki/Hugo_Steinhaus

⁵ Np. Zbigniew Żyszkowski, późniejszy współtwórca Instytutu Telekomunikacji i Akustyki na Politechnice Wrocławskiej: http://weny.pwr.wroc.pl/files/prv/id5/0_Wydziale/biogramy/Zyszkowski.pdf.

⁶ <http://www.zsp.wroclaw.pl/oss/patron.php>.

⁷ http://pl.wikipedia.org/wiki/Bogus%C5%82awa_Je%C5%BCowska-Trzebiatowska.

⁸ http://pl.wikipedia.org/wiki/W%C5%82odzimierz_Trzebiatowski.

Hugo Steinhaus

Ten artykuł od 2010-10 wymaga uzupełnienia źródeł podanych informacji.

Informacje nieweryfikowalne mogą zostać zakwestionowane i usunięte.

Aby uczynić artykuł weryfikowalnym, należy podać przypisy do materiałów opublikowanych w wiarygodnych źródłach.

Hugo Dyonizy Steinhaus (ur. 14 stycznia 1887 w Jasle, zm. 25 lutego 1972 w Wrocławiu) – polski matematyk należąco do tak zwanej lwowskiej szkoły matematycznej. Znany także jako *alorysta*.

Spis treści [ukryj]

- 1 Dzieciństwo i młodość
- 2 Kariera naukowa przed wojną
- 3 Lata wojenne
- 4 Po wojnie - Wrocław
- 5 Popularyzator nauki
- 6 Źródła
- 7 Zobacz też
- 8 Linki zewnętrzne
- 9 Literatura

Dzieciństwo i młodość [edytuj]

Urodzony 14 stycznia 1887 w Jasle w rodzinie Bogusława, dyrektora spółdzielni kredytowej, i Eweliny z Lipschitzów. Był wnukiem Józefa, radnego rady miejskiej w Jasle (pochowanego na jasielskim cmentarzu żydowskim) i prawnikiem Chaima hakohen Steinhausa (przydomek "hakohen" oznacza, że mężczy przedstawicielem rodu Steinhaus pochodzą z prostej linii od biblijnego arcykapłana Arona). W 1905 uzyskał maturę w gimnazjum klasycznym w Jasle. Następnie rozpoczął studia matematyczne i filozoficzne na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Lwowskiego.

Po roku zmienił uczelnię; w latach 1906-1911 kontynuował studia w Getyndze pod kierunkiem Davida Hilberta i Feliksa Kleina. W 1911 uzyskał tam stopień doktora filozofii *summa cum laude* na podstawie pracy *Neue Anwendungen des Dirichletschen Prinzips*. W latach 1911-1914 przebywał w Jasle, w tym okresie opublikował osiem prac. W 1915 uczestniczył w I wojnie światowej. W następnym roku podjął pracę w Centrali Odbudowy Kraju w Krakowie. W 1917 habilitował się w Lwowie na podstawie rozprawy o pewnych własnościach szeregów Fouriera. Przez rok był asystentem matematyki na Uniwersytecie Lwowskim.

Kariera naukowa przed wojną [edytuj]

W 1918 opublikował pracę *Additive und stetige Funktionaloperationen* ("Mathematische Zeitschrift", 5/1918), uważaną za pierwszą polską pracę o operacjach funkcyjnych. Po zakończeniu I wojny światowej przebywał w Jasle, gdzie pracował jako matematyk w biurze rozdzielni gazu.

W 1920 został profesorem nadzwyczajnym matematyki Uniwersytetu Lwowskiego i kierownikiem i Katedry Matematyki (1920-1939), a w 1923 profesorem zwyczajnym. Kilkakrotnie wyjeżdżał do Paryża, Getyndgi i Bolonii.

Skupione wokół Steinhausa i Stefana Banacha (o którym sam Steinhaus mówił, że jest jego największym matematycznym odkryciem) grono lwowskich matematyków, wśród których byli między innymi Stanisław Mazur, Władysław Orlicz, Juliusz Paweł Szauder, Stefan Kaczmarz, Stanisław Ulam, Władysław Nitecki tworzyli tak zwaną lwowską szkołę matematyczną, silny ośrodek matematyczny, którego tematyka badań była odmienna od tematyki ośrodka warszawskiego, choć z nią powiązana. Domeną szkoły lwowskiej stała się *analiza funkcjonalna*. W 1929 Steinhaus wspólnie ze Stefanem Banachem założył czasopismo "Studia Mathematica" o zasięgu międzynarodowym, poświęcone wyłącznie analizie funkcjonalnej.

W roku 1938 wynalazł *inrowizor* – przyrząd do przestrzennej lokalizacji rentgenowskiej niedostępnych przedmiotów, opatentowany w USA.^[6]

Hugo Steinhaus

W ataku na siedzibę Gestapo przy al. Szucha podczas Powstania Warszawskiego ranny został Zbigniew Orzeszkowski, ps. „Jeleń”. Już rok później współtworzył Politechnikę Wrocławską⁹.

Pod pseudonimem „Jacek” w Powstaniu Warszawskim walczył Stanisław Iwankiewicz, późniejszy rektor Akademii Medycznej we Wrocławiu¹⁰. W 2009 r. jego powstańcze wspomnienia zamieściła w odcinkach „Polska – Gazeta Wrocławska”¹¹.

Ranny w obie nogi w Powstaniu Warszawskim został Tadeusz Owiński, który już trzy lata później był pierwszym dyrektorem Oddziału Stomatologii na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Wrocławskiego.

⁹ Następnie pracował na Wydziale Elektrycznym tej uczelni, był m.in. kilkakrotnie jego prodziekanem: http://www.weny.pwr.wroc.pl/files/prv/id/5/0_Wydziale/biogramy_szczegolowe/Orzeszkowski_Nawr.pdf.

¹⁰ Rektorem uczelni był w latach 70. Por. http://pl.wikipedia.org/wiki/Stanis%C5%82aw_Iwankiewicz.

¹¹ Zobacz np. <http://www.gazetawroclawska.pl/slowopolskie/147711,byl-zaszczyt-umrzec-za-stolice,id,t.html>.

W powstaniu walczył także Tadeusz Kolendowicz. Z kolei Tadeusz Huskowski¹² działał w kole „PET” organizacji młodzieżowej „Przyszłość”, później był żołnierzem Szarych Szeregów i batalionu „Zośka”. Powstaniec warszawski, odznaczony Orderem Virtuti Militari i Krzyżem Walecznych¹³. W Powstaniu Warszawskim walczyli również m.in. Jan Rzewuski, po wojnie współzałożyciel Instytutu Fizyki Teoretycznej Uniwersytetu Wrocławskiego, oraz Marian Sigmund, architekt wnętrz, jeden z pierwszych pracowników dzisiejszej Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu¹⁴.

¹² Matematyk, po wojnie pracownik naukowy Politechniki Wrocławskiej. Znany działacz Solidarności. Syn przedwojennego senatora Stanisława Huskowskiego, ojciec obecnego posła, eksprezydenta Wrocławia Stanisława Huskowskiego.

¹³ Szczegóły pod poniższym linkiem, str. 23–233: http://www.wiz.pwr.wroc.pl/files/w8/o_wydziale/profil_wydzialu/att_Ksiega_40-lecia_Wydzialu.pdf. Por. także hasło w Wikipedii: http://pl.wikipedia.org/wiki/Tadeusz_Huskowski.

¹⁴ Por. <http://www.asp.wroc.pl/?module=StaticContent&controller=>

Miesięcznik "Głos Uczelni"

Archiwum

- Rok 2010
- Rok 2009
- Rok 2008
- Rok 2007
- Rok 2006
- Rok 2005
- Rok 2004
- Rok 2003
- Rok 2002
- Rok 2001
- Rok 2000
- Rok 1999
- Rok 1998
- Rok 1997
- Rok 1996

Nr 92 - Wspomnienia

WSPOMNIENIA WSPOMNIENIA

Człowiek wielkiego serca Prof. Jerzy Sobieszkański

Był jednym z twórców uczelni, wiele dla niej zasłużony. Łączył w sobie cechy wybitnego uczonego, żarliwego patrioty i człowieka życzliwego wszystkim. Cieszył się wielkim, rzeczywistym autorytetem. Jego imieniem nazwana została sala VIER w gmachu przy ul. Norwida. Prof. dr hab. inż. Aleksander Tychowski – we wrześniu 2000 roku minęło 100 lat od Jego narodzin, 11 marca tego roku przypada 39. rocznica Jego śmierci. Działalność i dorobek prof. Tychowskiego znaczą wiele w tradycjach Wydziału Nauki o Żywności.

Człowiek wielkiego serca

Aleksander Tychowski urodził się 13 września 1900 roku we Lwowie. Wychowany w tradycjach patriotycznych, już w latach szkolnych należał do młodzieżowych organizacji konspiracyjnych i naukę szkolną łączył z myślą o „Tej, co nie zginęła”. Gdy miał lat 14 i był uczniem Lwowskiej Szkoły Realnej nadeszła wojna między zaborcami, mająca przynieść wyzwolenie Polski. W obawie przed zbliżającymi się wojskami rosyjskimi ewakuował się wraz z rodziną do Żywca. W 1917 roku ukończył tam gimnazjum matematyczno-przyrodnicze i wrócił do ukochanego Lwowa, gdzie rozpoczął studia na Wydziale Chemii Technicznej Politechniki Lwowskiej. Przerwy je, by stanąć do walki w obronie Lwowa w szeregach młodzieży zwanej później „Lwowskimi Oriętami”. Po zakończeniu walk z Ukraińcami, wstępuje do 1 Lwowskiej Dywizji Piechoty i bierze udział w wojnie bolszewickiej, w obronie odrodzonej Polski. Po powrocie do Lwowa kontynuował przerwane studia. Kończy je z odznaczeniem w 1922 roku.

Na wewnętrznym dziedzińcu gmachu głównego Politechniki Wrocławskiej stoi pomnik Jana Benedykta Różyckiego. „Był wybitnym uczonym, specjalistą z budownictwa drogowego (...). Brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej 1920 roku. Walczył w III Powstaniu Śląskim, w kampanii wrześniowej 1939 w polskiej armii we Francji, spotkał się z gen. Sikorskim w Gibraltarze. Przerzucony jako cichociemny do Polski walczył w Armii Krajowej. Po wojnie przez 1300 dni był więziony przez UB” – czytamy w jego biografii na stronie uczelni ¹⁵.

Main&id=72&__seoName=Historia, a zwłaszcza hasło w Wikipedii: http://pl.wikipedia.org/wiki/Marian_Sigmund.

¹⁵ <http://absolwent.pwr.wroc.pl/wydarzenia.htm>.

Żołnierzami AK byli m.in. późniejszy rektor Politechniki Wrocławskiej Dionizy Smoleński¹⁶ (jako zastępca Szefa Uzbrojenia Komendy Głównej AK) oraz profesorowie Uniwersytetu Wrocławskiego Mieczysław Zlat¹⁷ i Adam Galos¹⁸, który redagował konspiracyjne pismo „Na Placówce”¹⁹.

¹⁶ Był rektorem uczelni w latach 50. Zob. <http://www.meil.pw.edu.pl/pl/content/download/2894/21817/file/smolenki.pdf>.

¹⁷ W latach 70. i 80. szef Katedry Historii Sztuki na Uniwersytecie Wrocławskim, jeden z czołowych działaczy wrocławskiej Solidarności. Por. <http://encyklopedia-solidarnosci.pl/wiki/index.php?title=Mieczyslaw%20Zlat>.

¹⁸ Na przełomie lat 60. i 70. oraz w latach 80. dyrektor Instytutu Historii Uniwersytetu Wrocławskiego.

¹⁹ http://www.bibliotekacyfrowa.pl/Content/33342/PU_2009_12.pdf – tam str. 5. Por. także hasło w Wikipedii: http://pl.wikipedia.org/wiki/Adam_Galos.

Bolesław Świętochowski

[edytuj]

Prof. dr hab. Bolesław Świętochowski (ur. 17 września 1895 w Dąbrowie Górniczej, zm. 6 grudnia 1975 we Wrocławiu) - polski twórca fundamentalnej w naukach rolniczych specjalności - *ogólna uprawa roli i roślin*. Liczba prac naukowych - 213, z czego 31 wykonano przed wojną. Autor podstawowych podręczników akademickich: "Ogólna uprawa roślin" (wyd. 5 1965), "Uprawa roli" (wyd. 3 1966). Współautor książek przeznaczonych dla inżynierów, techników i praktyków rolników. Twórca szkoły naukowej, w której wykształcił 38 doktorów, był bezpośrednim opiekunem 9 habilitacji a 14 konsultantem, promotorem 91 magistrantów. Ze szkoły tej 13 osób uzyskało tytuły profesorów. Doktor honoris causa WSR w Olsztynie i SGGW w Warszawie, członek rzeczywisty PAN, członek korespondent Wszechniowskiej Akademii Nauk Rolniczych w Moskwie. Były żołnierz AK – pseudonim "Żubr".

Spis treści [skryj]

- 1 Biogram
- 2 Wład do nauki polskiej
- 3 Wybrana bibliografia
- 4 Źródła
- 5 Linki zewnętrzne

Biogram [edytuj]

Do szkoły średniej uczęszczał początkowo w Warszawie, a następnie w Chrudimiu w Czechach, gdzie w 1913 uzyskał świadectwo dojrzałości. W tym samym roku rozpoczął studia na "Kursach Przemysłowo-Rolniczych" (późniejszej Królewsko-Polskiej Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie). Ukończył je w 1916. Po studiach odbył roczną praktykę w majątku Sobieszyn, po czym objął kierownictwo uprzemysłowionego gospodarstwa w Ogródziecicach. W 1919-20 odbył służbę wojskową, brał udział w wojnie, uzyskał stopień podporucznika i Krzyż Walecznych.

W 1920 rozpoczął pracę naukową jako starszy asystent w Katedrze Hodowli Zwierząt Uniwersytetu Poznańskiego, a po roku jako adiunkt w Katedrze Ogólnej i Szczegółowej Uprawy Roślin SGGW w Warszawie. Stopień doktora nauk rolniczych uzyskał w 1927. W 1928-30 dyrektor Zakładu Doświadczalnego Uprawy Tytoniu w Piadkach pod Kolomyją.

Od 1930 kierownik Zakładu Doświadczalnego Uprawy Torfowisk w Samach na Wołyniu, Wydziału Rolniczo-Lasowego Akademii Rolniczej w Dublanach. W 1935 habilitował

Bolesław Świętochowski - tablica pamiątkowa na sali VR Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu

Komendantem placówki AK we Lwowie był późniejszy rektor Wyższej Szkoły Rolniczej we Wrocławiu (dzisiejszego Uniwersytetu Przyrodniczego) Aleksander Tychowski²⁰. Pod pseudonimem „Żubr” w Armii Krajowej działał Bolesław Świętochowski²¹, pod pseudonimem „Flisak” zaś – Antoni Siewiński. W oddziale AK „Jędrusie” walczył na Kielecczyźnie Karol Głombiowski.

Zbrojne podziemie wspomagał Wiesław Barwicz²²: „Kampanię wrześniową odbył w szeregach Szwadronu Łączności Mazowieckiej Brygady Kawalerii. Po zakończeniu działań wojennych powrócił do Zakładów Philips, gdzie pracując

jako zastępca kierownika produkcji lamp elektronowych miał możliwość zaopatrywania Armii Krajowej w trudno dostępne części radiowe. Za te zasługi, a zwłaszcza za wykonanie w warunkach konspiracyjnych serii 25 odbiorników radiowych, został w roku 1944 odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi przez gen. Bora-Komorowskiego” – czytamy w biogramie zamieszczonym na stronie Wydziału Elektrycznego Politechniki Wrocławskiej²³.

Wojciech Fuliński (po wojnie jeden z czołowych pracowników Wydziału Elektrycznego Politechniki Wrocławskiej) zetknął się z konspiracją we Lwowie, w domu swojego ojca – prof. Benedykta Fulińskiego, zoologa: „...odbywały się [tam] tajne narady i spotkania sztabowe Lwowskiego wywiadu AK, a ponadto znajdowali schronienie na początku wojny uchodźcy zmierzający do Węgier, Rumuni i Francji szukający formowanej armii polskiej za granicą, a podczas okupacji

²⁰ Rektorem uczelni był w drugiej połowie lat 50. Por. http://www.up.wroc.pl/glos_uczelni/4700/nr_92_wspomnienia.html.

²¹ Specjalista od uprawy roli i roślin, po wojnie jeden ze współtwórców dzisiejszego Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Por. http://www.up.wroc.pl/aktualnosci/13357/prof_dr_hab_boleslaw_swietochowski.html. Także hasło w Wikipedii: http://pl.wikipedia.org/wiki/Boleslaw%20C5%82aw_%20C5%9Awi%20C4%99tochowski.

²² W latach 60. i 70. dyrektor Instytutu Technologii Elektronowej na Politechnice Wrocławskiej. Por. http://pl.wikipedia.org/wiki/Wieslaw%20C5%82aw_Barwicz.

²³ http://www.weny.pwr.wroc.pl/files/prv/id5/0_Wydziale/biogramy_szczegolowe/Barwicz-Halas.pdf.

Adam Galos

[edytuj]

Adam Galos (ur. 20 października 1924^[1] w Krakowie) – prof. dr hab., polski historyk, znawca historii Niemiec, stosunków polsko-niemieckich, zaboru pruskiego i Galicji, obchodu rocznic historycznych XIX i XX wieku, emerytowany nauczyciel akademicki. W latach okupacji niemieckiej studiował na tajnym Uniwersytecie Jagiellońskim^[2]. Wstąpił do Armii Krajowej i był redaktorem konspiracyjnego pisma *Na placówce*. Po wyzwoleniu Krakowa dokończył tam studia; w 1946 wyjechał do Wrocławia i pracował na Uniwersytecie Wrocławskim.

Adam Galos podczas pobytu w Londynie

Spis treści [ukryj]

- 1 Biografia
- 2 Wybrane publikacje
- 3 Przypisy
- 4 Linki zewnętrzne

Biografia [edytuj]

- Urodzony 1924, Kraków.
- Ojciec: Stanisław Galos, dr prawa, podpułkownik WP, z-ca dowódcy zandarmierii, we wrześniu 1939 w sztabie obrony Warszawy, później w oflagach; Matka: Zofia z domu Pieczarka.
- 1924 – 1941 Warszawa, w latach 1936-1939 uczeń Gimnazjum i Liceum im. Stefana Batorego.
- 1939 – 1942 tajne komplety.
- 1942 – 1946 Kraków: matura 1942, studia na Wydziale Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego: tajne komplety 1943-1945 Wydziału Filozoficznego UJ, potem 1945-1946 studia na UJ, mgr 1946, prof. Ludwik Plotowicz.
- Służba AK 1942-1945, 1944 – stanowisko redaktora konspiracyjnego pisma „Na placówce”.
- Od 1946 zamieszkały we Wrocławiu, zatrudniony na Uniwersytecie Wrocławskim, Wydziale Filozoficzno-Historycznym w Instytucie Historii.
- 1950 doktorat u prof. Henryka Wereszyckiego, 1955 – docent, 1967 – profesor nadzwyczajny, 1989 – profesor zwyczajny.
- Praca na stanowisku: od 1946 starszego asystenta, od 1950 adiunkta, w latach 1958-68 zastępcy przewodniczącego uczelnianej komisji wydawniczej. W latach 60. prodziekan Wydziału Filozoficzno-Historycznego, 1969-73; 1981-94 dyr. Instytutu Historycznego (usunięty ze stanowiska przez ministra z powodów politycznych); 1975-81 wicedyrektor; 1981-87 członek senatu UWr.
- Od 1980 członek Solidarności; w latach 1980-1983 w czasie stanu wojennego działał w tajnych strukturach organizacji.
- Adam Galos jest autorem ok. 650 publikacji naukowych dotyczących stosunków pol.-niem. w XIX/XX wieku, historii Niemiec, zaboru pruskiego, historii Śląska i Galicji, obchodach rocznicowych w Polsce i innych krajach.
- Wykazał/ko o około 20 doktorów i około 200 magistrów.
- Wygłaszał referaty i wykłady na uniwersytetach w Aarhus (Dania), Sacramento (Kalifornia), Lille, Londynie, NRD i wielokrotnie w różnych miastach w RFN oraz dla gości zagranicznych w Lublinie i we Wrocławiu.
- Towarzystwa naukowe: Członek Komisji historyków Polski i NRD, 1958-1988; Wrocławskie Tow.Naukowe (członek honorowy, wieloletni wiceprzewodniczący Zarządu Głównego), Wrocławskie Tow. Miłośników Historii (różne funkcje: sekretarz, skarbnik, prezes), Polskie Tow. Historyczne (członek honorowy), Członek Rady Naukowej Polskiego Słownika Biograficznego, Kraków.
- Redaktor kilku pism historycznych: m.in. redaktor naczelny „Śląskiego Kwartałnika Historycznego” (1975-2009), członek redakcji „Kwartałnika Historycznego” w Warszawie do 2008, Członek Rady Naukowej „Polskiego Słownika Biograficznego” w Krakowie, redaktor prac Wydziału II Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego od lat 60. do 90., przewodniczący komisji wydawniczej „Centrum badań Śląska znawczych i bohemistycznych, w latach 90.

Wybrane publikacje [edytuj]

- *Rugi pruskie na Górnym Śląsku (1885-1890) (1954)*
- *Historia Niemiec (wspólnie z Władysławem Czapińskim i Wacławem Kortą), okres od 1789 – 1945, wydanie 1981 i 1989*
- *Historia Zaboru Pruskiego w Historii Polski, tom 3, część 1 i 2*
- *Hakata w pierwszych latach istnienia w Historii Hakaty*
- *Opracowanie: Z moich pamiętników Michał Bobrzyński, 1957, II wyd. 2006, tom 1 – 2, 2006*
- *Wrocław – jego dzieje i kultura, udział w pracy zbiorowej Wrocław – jego dzieje i kultura pod redakcją Zygmunta Świechowskiego, Warszawa 1978, rozdziały:*

sowieckiej i niemieckiej – działacze konspiracyjni (poszukiwani listami gończymi) oraz ich rodziny ze Lwowa, Warszawy i Śląska” – czytamy w kolejnym biogramie na stronie Wydziału Elektrycznego²⁴. *Notabene* to właśnie w domu Fulińskich ukrywał się Hugo Steinhaus.

Tyleż niezwykła, co kontrowersyjna jest biografia Karola Stojanowskiego, który tuż po wojnie stworzył Zakład Antropologii Uniwersytetu Wrocławskiego. Działalność naukową łączył z zaangażowaniem politycznym. Przed wojną działacz endecji, podczas wojny współtworzył Narodowe Siły Zbrojne. Przeciwnik włączenia NSZ do AK. Po wojnie bezskutecznie zabiegał o legalizację

Stronnictwa Narodowego²⁵. Był antysemitą i zwolennikiem eugeniki.

Uczniem i współpracownikiem Stojanowskiego na Uniwersytecie Wrocławskim był Wojciech Kóćka, z pochodzenia Serbołużyczanin²⁶. Od 1939 r. obywatel Polski, podczas wojny musiał ukrywać się przed nazistami, brał udział w tajnym nauczaniu. Zwolennik niepodległych Łużyc, tuż po wojnie był typowany na premiera takiego państwa, gdyby ono powstało.

²⁵ http://pl.wikipedia.org/wiki/Karol_Stojanowski.

²⁶ W latach 50. i 60. m.in. kierował wykopaliskami na Ostrowie Tumskim we Wrocławiu.

²⁴ http://www.weny.pwr.wroc.pl/files/prv/id5/0_Wydziale/biogramy_szczegolowe/Fulinski_Nawr.docx.pdf.